מג: נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

אל תוציא לעז. אף על גב דבמלוקת הארץ היו אוריים ותומים: **כזאת** וכזאת. הא דלא מרבינן חרמים הרבה כדדרים (לעיל דף כא.) גבי כהנה וכהנה לפי שלא היו כ"כ מלחמות במדבר שנוכל לרבות שמעל בחרמים: **מלמד** שלא ענש על הנסתרות עד שעברו את הירדן. כך כתוב בספרים וקשה הא מי לא הנקודה ה"א דלא נענש אפילו אחר שעברו דהכי משמע פסטיה דקרא הנסתרות לה' אלהינו ולא לנו ענש לדבר וא"כ כאתה נקודה לדרוש דמשעברו ענש ולכך גרים בקונטרס מלמד שענש הקב"ה על הנסתרות משעברו ונקודה דעי"ן שבעד פ"ה דלמלך בחתה דלא מיתת מעולם המה לנו ולבנינו אלא מעתה מתחלת מדה זו ותנהג עד עולם וקשה דבלאו נקודה דעי"ן הייתי יכול לומר כן דא"כ לא נכתוב אלא הנסתרות והנגלות לנו ולבנינו עד עולם וע"כ מדכתיב לה' אלהינו וכתיב נמי נקודה יש לי לדרוש שתיבה וי"ל לפי שיטתו דעי"ן שבעד נקוד כדי לנקד י"א אותיות כנגד י"א אותיות שבסם לנמשמועין שהנקודה רמויה להיות על הסם למעט משום דמעתה גם הנסתרות לנו ולבנינו אלא שאין דרך לנקוד את הסם: **ה)אמר** ליה ר' נחמיה וכי ענש על הנסתרות את האחרים לעולם והלא כבר נאמר עד עולם. אפטורא דנסתרות קאי דעד עולם תנהוג מדה זו דלמיוכא דנגלות לא אילטריך דענש הנוהג עתה פסיטה שינהוג עד עולם אלא הנקודה למדתך דמיוב דנגלות לא נהגה אלא מכאן ואילך ולכך ניקדה י"א אותיות כמנין אותיות של הסם לומר לך שאף הנגלות לסם דהיינו קודם שעברו את הירדן עד אלא קיבלו ערבות ור"ת מקיים גירסת הספרים והנסתרות לה' אלהינו לאו היינו פסטיה דקרא דאין לך ענש בדבר אלא כלומר הנסתרות שאין מכיר בהן אלא הסם והנגלות שביסם לנו ולבנינו לענש עליהם ונקוד על לנו ולבנינו למימר שאין גזירת מדה זו נוהגת לעולם אלא משעברו את הירדן ולא קודם ואם היה נקוד על כל עד אי לא היה נקוד על עד בלבד ה"א דבין נסתרות ובין נגלות כך דיינם לכך ניקד עי"ן שבעד אלי התיבה לומר לך אליין לעולם ואליין משעברו ומתחילה הנסתרות

אריב"ל כל הזובח את יצרו ומתודה עליו מעלה עליו הכתוב כאילו כיבדו להקב"ה בשני עולמים העולם הזה והעולם הבא דכתיב [1]זובח תודה יכבדנני [6]ואריב"ל בזמן שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה שכר עולה בידו מנחה שכר מנחה בידו אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולן שנאמר [2]זבחי אלהים רוח נשברה ולא עוד אלא שאין תפלתו נמאסת שנאמר [3]לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה: **מתני'** [4]היה רחוק מבית הסקילה כעשר אמות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין שכל המתודה יש לו חלק לעוה"ב שכן מצינו בעכן שאמר לו יהושע [3]בני שים נא כבוד [לה'] אלהי ישראל ותן לו תודה [4]ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי וכזאת וכזאת וגו' ומנין שכיפר לו וידויו שנאמר [5]ויאמר יהושע מה עכרתנו יעכרך ה' ביום הזה ביום הזה אתה עכור ואי אתה עכור לעולם הבא ואם אינו יודע להתודות אומרים לו אמור תהא מיתתי כפרה על כל עונותי ר' יהודה אומר אם היה יודע שהוא מזומם אומר תהא מיתתי כפרה על כל עונותי חוץ מעון זה [7]אמרו לו א"ב יהו כל אדם אומר כן כדי לנקות עצמו: **גמ'** [8]אין נא אלא לשון בקשה בשעה שאמר הקב"ה ליהושע [9]חטא ישראל [10]אמר לפניו רבש"ע מי חטא אמר ליה וכי דילטור אני לך הפל גורלות הלך והפיל גורלות ונפל הגורל על עכן אמר לו יהושע בגורל אתה בא עלי אתה ואלעזר הכהן שני גדולי הדור אתם אם אני מפיל עליכם גורל על אחד מכם הוא נופל אמר לו בבקשה ממך אל תוציא לעז על הגורלות שעתידה ארץ ישראל שתתחלק בגורל שנאמר [7]אך בגורל יחלק את הארץ תן תודה אמר רבינא שחודי שחדיה במילי כלום נבקש ממך אלא הודאה תן לו תודה והיפטר מיד ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי לה' אלהי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי אמר רב אסי אמר רבי חנינא מלמד שמעל עכן בשלשה חרמים שנים בימי משה ואחד בימי יהושע שנאמר כזאת וכזאת עשיתי רבי יוחנן אמר משום ר' אלעזר בר' שמעון חמשה ארבעה בימי משה ואחד בימי יהושע שנאמר אנכי חטאתי וכזאת וכזאת עשיתי ועד השתא מאי טעמא לא איענוש א"ר יוחנן משום ר' אלעזר בר' שמעון לפי שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן כתנאי [8]הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם למה נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד מלמד שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן דברי ר' יהודה א"ל ר' נחמיה וכי ענש על הנסתרות לעולם והלא כבר נאמר עד עולם אלא כשם שלא ענש על הנסתרות כך לא ענש על עונשין שבגלוי עד שעברו ישראל את הירדן אלא עכן

בערבות מואב לא היו הנסתרות אלא לה' אלהינו אבל מכאן ואילך הם אף לנו ולבנינו ונקודה דעי"ן שבעד לחלק בחתה דלא תימא מעולם ועד עולם אלא מעתה מתחלת מדה זו ותנהוג עד עולם: **וכי ענש על הנסתרות.** האחרים לעולם: **והרי כבר נאמר עד עולם.** ואי לאו אפטורא דנסתרות קאי לאשמועינן דעד עולם תנהוג מדה זו דלא תימא משעברו את הירדן ויקבלו עליהם ערבות יענשו זה על זה למה לי דכתביה אי משום חיובא דנגלות פסיטא דענש הנוהג עכשיו יהוג לעולם דלמה יפסוק: **אלא.** הנקודה לימדתך דהאי דכתיב הנגלות לנו ולבנינו לאו עד הנה נהגה מדה זו אלא מכאן ואילך דכל נקודה למעט דכך לא ענש את אחרים על עונשין שבגלוי עד שעברו את הירדן: **אלא.** גרסי נמחיה כיון דאף משעברו לא ענש על הנסתרות: עכן

עין משפט נר מצוה

א) מיי' פי"ג מהל' סנהדרין הל"ח סמג עשין נח:

רבינו חננאל

למימר הכרח ביום פלוני בשעה פלונית במקום פלוני ל). אמר ר' יהושע בן לוי כל המתודה חובה יצרו מעלה עליו כאילו כיבד הקב"ה בעוה"ז ובעוה"ב שנאמר זובח תודה יכבדנני [ואמר ריב"ל] בזמן שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה שכר עולה בידו מנחה שכר מנחה בידו אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב הקרבנות כולן שנאמר זבחי אלהים רוח נשברה ולא עוד אלא שאין תפלתו נמאסת שנא' לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה: [**מתני'**] [היה] רחוק מבית הסקילה ד' אמות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין שכל המתודה יש לו חלק לעוה"ב כן מצינו בעכן כו': **ת"ר** אין נא אלא לשון בקשה כו'. אמר רבינא שחודי שחדיה יהושע לעכן דבדברים כבי שים נא כבוד לה' אלהי ישראל ותן לו תודה תן לו תודה והיפטר מיד ויען ויאמר עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי לה' אלהי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי ואמר ר' יוחנן משום ר' אלעזר בר' שמעון בה' חרמים מעל ד' בימי משה וא' בימי יהושע. מי' בחרם מדין. ובחרם בנעני מלך ערד. ובחרם סיחון. ובחרם עוג. אלו בימי משה. ובחרם יריחו בימי יהושע הרי ה' וכן פירשם ר' תנחומא בתלמוד ארץ ישראל ואמר ר' וחשב סיחון ועוג א' ואקשי' וביון שעבר בכל אלה בימי משה רבינו מאי טעמא לא איענש עד השתא א"ר יוחנן מפני שלא ענש על הנסתרות עד שעברו הירדן. כתנאי הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו הוא ולבנינו וגו' ג) וא"ר יוסי לעולם [לא] נענשו ישראל על הנסתרות ולא [על] עתשין שבגלוי ואלו שעבר בימי משה גלויים היו לדבים למיכך לא נענשו בהן. וכימי יהושע לא ידעו אלא אשתו בלבד אינן נסתרות דהא ידעא אשתו וגלויין נמי אינן דהא לא ידעו בו רבים: מי' דילטור בלשון יון

ל) כ"י נמחק כאן לאחר סיומות ג) [מדנגי רבינו נלפה סמיה לי בי' אחרת סגמ' אמנם גירסתו גרסה ביאור ל"ש]

מסורת הש"ס

ל) [פוטה ה: ע"ש], ג) ברכות ט. [נקמן פט: פוטה יז:], ג) [לעיל יא.], ד) [ל"ל אחר ל"ה והנגלות], ה) רש"ל כתב דהך עם דלעיל הוא דיבור אחר,

תורה אור השלם

1. זבח תודה יכבדנני ושם דרך אראנו בישע אלהים: תהלים נ כג
2. זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה: תהלים נא יט
3. ויאמר יהושע אל עכן בני שים נא כבוד ליי אלהי ישראל ותן לו תודה והגד נא לי מה עשית אל תכחד ממני: יהושע ז יט
4. ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי ליי אלהי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי: יהושע ז כ
5. ויאמר יהושע מה עכרתנו יעכרך יי ביום הזה וידרגמו אתו כל ישראל אבן וישרפו אתם באש ויסקלו אתם באבנים: יהושע ז כה
6. חטא ישראל וגם עברו את בריתי אשר צויתי אותם וגם לקחו מן החרם וגם גנבו וגם כחשו וגם שמו בכליהם: יהושע ז יא
7. אך בגורל יחלק את הארץ לשמות מטות אבתם ינחלו: במדבר כו נה
8. הנסתרת ליי אלהינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת: דברים כט כח

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com